



MA02 2023-11-13

LANDINFORMATION

Turkiet

Politisk utveckling, fri- och rättigheter samt situationen för särskilda grupper

2024-04-09

MIGRATIONSVRKETS FUNKTION FÖR LAND- OCH OMVÄRLDSANALYS

Den 1 maj 2019 inrättade Migrationsverket en ny funktion för land- och omvärldsanalys. Funktionen benämns Migrationsanalys och finns inom Migrationsverkets Nationella operativa avdelning.

LANDINFORMATION FÖR HANDLÄGGNING AV MIGRATIONSARENDEN

Den här rapporten är framtagen av Migrationsverket i linje med [EUAA:s metodologi för framtagande av landinformation](#) (2023). Rapporten innehåller landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänt kända förhållanden.

Migrationsverket: Landinformation: Turkiet: Politisk utveckling, fri- och rättigheter samt situationen för särskilda grupper(version 4.0)

Framställd av: Nationella operativa avdelningen, Migrationsanalys – Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys.

Rapporten har publicerats i Migrationsverkets databas för landinformation, Lifos, © Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2024.

Datum: 2024-04-09

Innehållsförteckning

1.	Inledning.....	5
1.1	Om rapporten.....	5
1.2	Erdogans tid vid makten.....	5
2.	Politisk utveckling.....	6
2.1	Valet i maj 2023	6
2.2	Inrikespolitiska utmaningar	8
2.3	Utrikespolitiska utmaningar	9
3.	Fri- och rättigheter	11
3.1	Yttrandefrihet.....	11
3.2	Förenings- och mötesfrihet.....	12
3.3	Rättsvårdande myndigheters behandling av personer med förmadad oppositionell verksamhet.....	12
4.	Grupper som särskilt påverkas av den politiska utvecklingen.....	15
4.1.1	Hbtqi-personer	15
4.1.2	Kvinnor	16
4.1.3	Syriska flyktingar	17
5.	Avslutande kommentar.....	18
	Källförteckning	19

1. Inledning

1.1 Om rapporten

Syftet med denna rapport är att ge en översiktig och aktuell lägesbild av situationen i Turkiet vad avser politik, fri- och rättigheter samt situationen för särskilda grupper i landet. I fokus är den politiska utvecklingen under den sittande presidenten Recep Tayip Erdoğans styre, och särskilt i ljuset av den senaste valomgången i maj 2023 som säkrade honom ytterligare en mandatperiod. Rapporten bygger vidare på Migrationsanalys tidigare rapport som publicerades 2020: [Turkiet – Lägesbild och påverkan på särskilda grupper](#).¹

1.2 Erdoğans tid vid makten

Turkiet har sedan 2003 styrts av det islamistiska Rättvise- och utvecklingspartiet AKP (*Adelet ve Kalkınma Partisi*), som leds av landets nuvarande president Recep Tayip Erdoğan. Presidenten är därmed den längst sittande ledaren i den turkiska republikens hundraåriga historia.² Han har under sina år vid makten odlat djup lojalitet från konservativa och religiösa anhängare genom att lyfta fram islamiska värderingar i ett land som i nästan ett sekel definierats som sekulärt. Erdoğan har anklagats för ett alltmer auktoritärtyrste. Bland annat har han minskat militärens politiska inflyttande och som länge värvat om landets sekulära värderingar. Därtill har han konsoliderat sitt grepp över medierna och andra samhällsinstitutioner, exempelvis rättsväsendet.³

Kuppförsöket den 16 juni 2016 – den kanske mest omvälvande händelseutvecklingen i Turkiets moderna historia – och de inrikespolitiska konsekvenserna därefter fördjupade Erdoğans auktoritära styre.⁴ Erdoğan anklagade sin tidigare bundsförvant predikanten Fethullah Gülen för att ligga bakom kuppförsöket. Samtidigt hotade presidenten att straffa alla inblandade i kuppförsöket.⁵ Massgripanden och massavskedanden lämnade tiotusentals mäniskor och deras anhöriga socialt utblottade.⁶ Myndigheternas repressiva hållning mot personer som anklagas för inblandning i kuppförsöket eller för samröre med terrororganisationer, företrädesvis anhängare till Gülenrörelsen respektive Kurdistans arbetarparti PKK (*Partiya Karokerên Kurdistan*), ökade i takt med att rättsväsendets kompetens och oberoende

¹ Migrationsverket, Migrationsanalys: Turkiet – Lägesbild och påverkan på särskilda grupper (version 3.0), 2020-06-08, [url](#)

² Ahval, Erdogan set to become Turkish republic's longest-serving leader, 2023-03-27, [url](#)

³ Voice of America (VOA), How Turkey's Erdogan has maintained a tight grip of power, 2023-06-03, [url](#); Migrationsverket, Migrationsanalys: Turkiet – Lägesbild och påverkan på särskilda grupper (version 3.0), 2020-06-08, s. 12, [url](#)

⁴ Migrationsverket, Migrationsanalys: Turkiet – Lägesbild och påverkan på särskilda grupper (version 3.0), 2020-06-08, s. 37, [url](#)

⁵ Migrationsverket, Lifos, Lägesbild: Turkiet i kölvattnet av kuppförsöket den 15 juli 2016, 2016-12-09, s. 5, [url](#)

⁶ Migrationsverket, Migrationsanalys: Turkiet: Lägesbild två år efter kuppförsöket, 2019-01-28, s. 22, [url](#)

fortsatte att urholkas. Tusentals individer har dömts i massrättegångar till oproportionerliga straff, inklusive flerfaldiga livstidsstraff.⁷ Det misslyckade kuppförsöket gav Erdoğan möjligheten att driva fram förändringar och därmed ytterligare säkra greppet över makten. Bland annat tilldelades myndigheterna genom dekret större befogenheter att avskeda och gripa oppositionella och även att stänga institutioner som av staten bedöms utgöra ett hot mot den nationella säkerheten. I april 2017 röstade landet fram en grundlagsändring som utökade presidentämbetets befogenheter. Ändringen säkrade möjligheten för Erdoğan att ställa upp i ytterligare två val.⁸

Vidare har utmaningar kopplade till den stagnerande ekonomin, landets inblandning i konflikten i Syrien och den växande invandrarfientligheten mot främst syriska flyktingar, bidragit till fortsatt polarisering och missnöje bland befolkningen.⁹

2. Politisk utveckling

2.1 Valet i maj 2023

Den 28 maj 2023 lyckades Erdoğan säkra ytterligare en femårig mandatperiod i landets presidentval, efter en jämn andra omgång.¹⁰ Valet, som gav Erdoğan drygt 52 procent av rösterna, betraktas som det mest utmanande under hans drygt tjugoåriga tid vid makten.¹¹ Undersökningar publicerade under valkampanjen visade låga opinionssiffror för det styrande lägret och att oppositionen skulle kunna vinna i första omgången.¹² Förhoppningar om maktskifte grusades för oppositionen, som trots allt fick närmare 48 procent av rösterna.¹³ Valutgången var också en påminnelse om dynamiken i turkisk politik, där Erdoğan kunde visa att han behärskar det politiska landskapet. Hans förståelse för hur religiösa och etniska skiljelinjer former landets politik har underlättat för honom att mobilisera väljare.¹⁴

Genom att säkra en tredje mandatperiod som president och en parlamentarisk majoritet i sin koalition – Folkets allians – har Erdoğan befäst sin plats i turkisk politik, men i ett klimat som är mer polariserat än tidigare.¹⁵ Erdogansträvan efter större kontroll och inflytande tyder på fortsatt auktoritärtyr och hårdare tag mot

⁷ Migrationsverket, Migrationsanalys: Turkiet – Lägesbild och påverkan på särskilda grupper (version 3.0), 2020-06-08, s. 13–14, [url](#)

⁸ Migrationsverket, Migrationsanalys: Turkiet: Lägesbild två år efter kuppförsöket, 2019-01-28, s. 8–9, [url](#)

⁹ Migrationsverket, Migrationsanalys: Turkiet – Lägesbild och påverkan på särskilda grupper (version 3.0), 2020-06-08, s. 37, [url](#)

¹⁰ New York Times, Turkey elections: President Erdogan wins re-election after biggest challenge yet, 2023-05-28, [url](#)

¹¹ BBC News, Turkish election victory for Erdogan leaves nation divided, 2023-05-29, [url](#), New York Times, Turkey elections: President Erdogan wins re-election after biggest challenge yet, 2023-05-28, [url](#)

¹² Center for Eastern Studies, Turkey after the elections. A new start?, 2023-09-13, [url](#)

¹³ Guardian (The), Turkey elections results: Presidential vote round two, 2023-05-28, [url](#)

¹⁴ Baker Institute (The), Turkey's opposition must change: Takeaways from the Turkish elections, 2023-06-02, [url](#)

¹⁵ E-International, Deciphering Erdogan's foreign policy after Turkey's 2023 elections, 2023-12-07, [url](#)

politiska motståndare, dissidenter och intellektuella.¹⁶ En annan viktig dynamik är den växande nationalismen som intar en mer central roll i turisk politik. Utvecklingen har inte bara observerats i den styrande folkalliansen utan också i oppositionens nationskoalition. Den senare koalitionen omfattar en brokig skara falanger av center-vänster, center-höger och extremhöger, som huvudsakligen kommit samman i sitt motstånd mot Erdoğans styre. Skiftet mot högerpolitik lär också påverka Turkiets inrikes- och utrikespolitik framöver.¹⁷

I oktober 2023 introducerade presidenten en ny vision/vägkarta för landet. Visionen – även kallad ”århundradets vision för Turkiet” (*Century of Turkey Vision*) – som presenterades i samband med firandet av republikens 100-årsjubileum syftar till att säkerställa medborgares fri- och rättigheter, och innefattar ändringar i konstitutionen. Av de ändringar som nämns är rätten för kvinnor att bära slöja vid offentliga institutioner (t.ex. skolor och universitet)¹⁸ och säkerställandet av familjevärderingar baserade på mer konservativa värdegrundar. Skiftet mot ett mer konservativt förhållningssätt riskerar att inskränka synen på vissa grupper, exempelvis hbtqi-personer.¹⁹

Med segervind i ryggen, tog Erdogan sikte på nästa fas: lokalvalen den 31 mars i år, med mål att återta kontrollen över viktiga städer, särskilt Istanbul och Ankara, som han förlorade i det senaste lokalvalet år 2019 till oppositionen,²⁰ det Republikanska folkpartiet CHP (*Cumhuriyet Halk Partisi*).²¹ Men valet blev ett bakslag för AKP som hamnade på andra plats, knappt två procentenheter efter oppositionspartiet CHP som säkrade 37,8 procent av rösterna i hela landet. Oppositionen lyckades även säkra de flesta större storstäderna, inklusive Istanbul, Ankara, Izmir, Bursa och Antalya,²² medan landets största pro-kurdiska Demokratiska partiet, Dem-Parti, vann i majoriteten av de kurdiska städerna i landets sydöstra delar.²³ Den ekonomiska krisen framstår som en av de ledande förklaringarna bakom det senaste valresultatet.²⁴ Oppositionens framgångar kan också inskränka Erdoğans makt på hemmaplan,²⁵ exempelvis vad gäller hans ambitioner att ändra konstitutionen som hans kritiker hävdar riskerar att öka hans auktoritära styre.²⁶ För oppositionen innebär segern en möjlighet att stärka sin profil inför nästa presidentval, år 2028.²⁷

¹⁶ E-International, Deciphering Erdogan's foreign policy after Turkey's 2023 elections, 2023-12-07, [url](#), Inkstick, What lies ahead for Turkey, 2023-06-02, [url](#), Council on Foreign Affairs, Turkey after the elections, 2023-06-07, [url](#)

¹⁷ E-International, Deciphering Erdogan's foreign policy after Turkey's 2023 elections, 2023-12-07, [url](#)

¹⁸ DuvaR, Erdogan declares 'Century of Turkey vision', signaling new constitution, 2023-10-28, [url](#)

¹⁹ Ahval, Erdogan vows new constitution, shares vision of future for Turkey, 2023-10-29, [url](#)

²⁰ E-International, Deciphering Erdogan's foreign policy after Turkey's 2023 elections, 2023-12-07, [url](#)

²¹ BBC News, Turkey local elections: Setback for Erdogan in big cities, 2019-04-01, [url](#)

²² New York Times (The), Winning city halls, Turkish opposition strikes blow to Erdogan, 2024-04-0, [url](#)

²³ Al-Monitor, Turkey's Erdogan handed historic setback in local elections, 2024-04-01, [url](#)

²⁴ Los Angeles Times, Opposition win in Turkey's local elections show voters unhappy with Erdogan, experts say, 2024-04-10, [url](#), Al-Monitor, Turkey's Erdogan handed historic setback in local elections, 2024-04-01, [url](#)

²⁵ New York Times (The), Winning city halls, Turkish opposition strikes blow to Erdogan, 2024-04-0, [url](#)

²⁶ Politico, Turkey's Erdogan suffers blow in crucial mayoral elections as secular opposition surges, 2024-04-01, [url](#), Al-Monitor, Turkey's Erdogan handed historic setback in local elections, 2024-04-01, [url](#)

²⁷ New York Times (The), Winning city halls, Turkish opposition strikes blow to Erdogan, 2024-04-0, [url](#)

2.2 Inrikespolitiska utmaningar

Den kommande presidentperioden står inför en rad inrikespolitiska utmaningar, inklusive frågor som tidigare pressat regeringen.²⁸

Den största utmaningen är att rädda landets sargade ekonomi, som analytiker menar ligger till grund för landets inflations- och kostnadskriser.²⁹ På senare år har centralbankschefen bytts ut flera gånger, vilket skapat turbulens på finansmarknaden.³⁰ Landets valuta har tappat närmare 80 procent i värde de senaste fem åren,³¹ samtidigt som inflationen har nått rekordhöga nivåer, med en toppnotering på 85 procent under 2022.³² Erdoğans utnämning av både ny finansminister och centralbankschef efter valet 2023 tyder på ett skifte mot en mer konventionell finanspolitik, omfattande flera stora räntehöjningar.³³ Räntan höjdes till 42 procent i slutet av 2023, jämfört med 8,5 procent innan valet.³⁴ Detta till trots har regeringen inte lyckats dämpa inflationen som idag närmar sig 70 procent.³⁵ Inflationsprognoserna för innevarande år visar på en fortsatt ökning, rapporterar centralbanken.³⁶ I februari i år avgick centralbankschefen, Hafize Erkan, efter anklagelser om oetiskt beteende. Hon ersätts av centralbankens vicechef, Fatih Karahan. Erkans avgång kommer inte att förändra landets ekonomiska program, uppgav regeringen i samband med Karahans tillsättning.³⁷

En annan utmaning är fortsatta påtryckningar att syriska flyktingar ska återvända.³⁸ Frågan som var högt prioriterad under valkampanjen är kopplad till den växande invandrarfientligheten bland landets befolkning.³⁹ Den fortsatta närvaren av miljontals syriska flyktingar resulterade i en våg av anti-syrisk retorik under valkampanjen. Både Erdoğan och hans huvudmotståndare Kemal Kilicdaroglu tryckte på att återvända flyktingar till Syrien i sina kampanjer. Oppositionen utlovade också att normalisera relationerna med Assadregimen för att underlätta återvändandet av flyktingarna och samtidigt minska turkisk militär inblandning i Syrien.⁴⁰ Detta föranledde Erdoğanregeringen att initiera ett närmande till regimen i Damaskus. Mötena, som genomfördes på minister- respektive säkerhetstjänstnivå, har initialt fokuserat på att ta fram en ”färdplan” för en eventuell normalisering mellan länderna.⁴¹

²⁸ Al-Monitor, Erdogan confronts polarised Turkey after historic win, 2023-05-28, [url](#)

²⁹ Deutsch Welle (DW), Turkey election: Erdogan victorious after historic runoff, 2023-05-29, [url](#)

³⁰ CNBC, 'People are just shocked': Turkey's lira plunges after Erdogan sacked third central bank chief in two years, 2021-03-22, [url](#)

³¹ CNBC, Turkish lira hits fresh record low against the U.S. dollar, 2024-01-11, [url](#)

³² Al-Monitor, Turkey's year-end inflation soars to almost 65%, 2024-01-03, [url](#)

³³ Al-Monitor, Turkey hikes interest rates by 6.5 percentage points to 15%, 2023-06-22, [url](#)

³⁴ Emirates Policy Center (EPC), A turning point: Implications of Turkish economy 's performance in 2023, 2024-01-26, [url](#)

³⁵ Business Times (The), Turkey's inflation is spiraling closer to 70% with rates at peak, 2024-03-04, [url](#)

³⁶ Al-Monitor, Turkey's year-end inflation soars to almost 65%, 2024-01-03, [url](#)

³⁷ Al-Monitor, Turkey names Fatih Karahan as central bank chief after Erkan's resignation, 2024-02-03, [url](#)

³⁸ Asharq Al-Awsat, Erdogan confirms plans for voluntary return of 1 million Syrian refugees, 2023-07-28, [url](#)

³⁹ Tahrir Institute (The), Welcome no more: How Turkey targets increasingly vulnerable Syrians, 2023-10-11, [url](#)

⁴⁰ International Crisis Group (ICG), Türkiye's Syria policy after Erdogan's win, 2023-07-20, [url](#)

⁴¹ Century Foundation (The), The long road to rapprochement between Syria and Turkey, 2023-08-15, [url](#)

Det eftersatta återuppbryggndarbetet efter jordbävningen i februari 2023, som drabbade gränsregionen mellan Turkiet och Syrien, har också väckt hård kritik mot regeringen.⁴² Minst 50 000 människor miste livet⁴³ och över 100 000 skadades.⁴⁴ Omkring 1,5 miljoner människor har förlorat sina hem och tvingas idag leva i tält eller i tillfälliga bostäder.⁴⁵ Därtill har två miljoner människor flyttat till andra delar av landet till följd av katastrofen.⁴⁶ De materiella kostnaderna för återuppbryggnaden beräknas till över 100 miljarder dollar.⁴⁷

2.3 Urikespolitiska utmaningar

Den inrikespolitiska utvecklingen och den växande regionala osäkerheten i området har också skapat ett skifte i turkisk utrikespolitik, från att ha tidigare kännetecknats av ”mjuka maktmedel” (*soft power*) och en samarbetsbaserad agenda, till ett mer offensivt och expansivt agerande.⁴⁸ Kuppförsöket år 2016 blev också en vändpunkt i Turkiets utrikespolitik. Erdoğan utnyttjade kuppförsöket till att utvidga kampen mot terrorism utanför landets gränser, genom att trappa upp militära operationer mot PKK-mål i Irak⁴⁹ och samtidigt driva bort de kurdiska styrkorna SDF (Syrian Defence Forces) i norra Syrien – och hindra dem från att konsolidera territorium längs ländernas gemensamma gräns.⁵⁰ Turkiets kortsiktiga insatser i Syrien har fört landet djupare in i konflikten i Syrien. Till en början intog Turkiet en fast hållning mot Assadregimen och stödde olika rebellfaktioner i ett försök att störra regimen i Damaskus. Men Assadstyrets fortsatta grepp över makten fick Ankara att omprioritera sina mål, bland annat att söka återuppta förbindelserna med Damaskus.⁵¹ En utveckling som kan medföra säkerhetspolitiska utmaningar, bland annat genom Turkiets fortsatta operationer i Syrien,⁵² men som också riskerar att sätta miljontals syriska flyktingar och internt fördrivna i norra Syrien i limbo.⁵³

Med Erdoğan kvar vid makten kommer inriktningen på landets utrikespolitik i grunden förbli oförändrad, om än med mer betoning på att utvidga de ekonomiska relationerna och stärka säkerhetspolitiken, både regionalt och globalt. Utnämningen av ny utrikesminister, Hakan Fidan, och chefen för den nationella underrättelse-tjänsten, İbrahim Kalin, tyder på att Erdoğan vill behålla ett hårt grepp om utrikes- och säkerhetspolitiken. Båda männen tillhör Erdögans innersta krets och åtnjuter av

⁴² Associated Press (AP), What five more years of Erdogan rule means for Turkey, 2023-05-27, [url](#), Deutsch Welle (DW), Turkey election: Erdogan victorious after historic runoff, 2023-05-29, [url](#)

⁴³ Anadolu Agency (AA), 50,783 confirmed dead in Türkiye earthquakes, 2023-04-22, [url](#), Daily Sabah; Türkiye earthquake: Natural disaster that marked 2023, 2023-12-31, [url](#)

⁴⁴ Support to life, Turkey – Earthquake: Emergency Situation Report (22.12.2023), 2023-12-26, s. 1, [url](#)

⁴⁵ Al-Monitor, Will Turkey's multibillion-dollar earthquake fund help reelect Erdogan?, 2023-03-15, [url](#)

⁴⁶ Turkish Minute, Nearly 2 mln people moved from earthquake zone to other cities in Turkey: report, 2023-03-02, [url](#)

⁴⁷ Al-Monitor, Will Turkey's multibillion-dollar earthquake fund help reelect Erdogan?, 2023-03-15, [url](#)

⁴⁸ Insight Turkey, Increasing realism in Turkish foreign policy in the post-Davutoglu era, 2022-12-19, [url](#)

⁴⁹ Migrationsverket, Migrationsanalys, Irak: Det politiska laget och säkerhetsutvecklingen 2022 till augusti 2023, 2023-09-19, s. 13, [url](#)

⁵⁰ Council of Foreign Relations, Turkey's growing foreign ambitions, 2023-07-11, [url](#); Insight Turkey, Increasing realism in Turkish foreign policy in the post-Davutoglu era, 2022-12-19, [url](#)

⁵¹ International Crisis Group (ICG), Türkiye's Syria policy after Erdogan's win, 2023-07-20, [url](#)

⁵² Forbes, In the Shadow of mistrust: Turkey-Syria normalization, 2023-04-27, [url](#)

⁵³ International Crisis Group (ICG), Türkiye's Syria policy after Erdogan's win, 2023-07-20, [url](#)

allt att döma presidentens förtroende. Fidan var tidigare chef för underrättelsetjäns-ten och Kalin är före detta presidentrådgivare.⁵⁴

Erdögans ambition att föra fram Turkiet som både global stormakt och en ledande kraft i den islamiska världen har fört landet i konkurrens med andra ambitiösa regionala makter, inklusive Israel, Saudiarabien, Förenade arabemiraten, Iran och Egypten. Turkiet har med anledning av den inhemska situationen och det rådande geopolitiska klimatet valt att minska dessa regionala rivaliteter och istället stärka det ekonomiska och politiska samarbete, bland annat med Saudiarabien, arabemiraten och Egypten.⁵⁵ Ett samarbete som kan bidra till att locka utländsk investering till Turkiet och samtidigt stärka förbindelser mellan länderna, givet det turbulenta geopolitiska läget i regionen.⁵⁶

Turkiets strategiska läge vid Svarta havet – som förbinder Ryssland, Mellanöstern och Europa – gör landet till en central aktör i kriget i Ukraina och för västvärldens ansträngningar att hålla tillbaka Ryssland. Trots vägran att rätta sig efter västs narrativ om kriget och sanktioner mot Ryssland, har Erdogan i praktiken ställt sig bakom Kiev, exempelvis genom att etablera försvarsindustriella band och stödja Ukrainas ansökan om Nato-medlemskap.⁵⁷

Relationerna mellan USA och Turkiet har varit ansträngda under större delen av ett decennium. En viktig orsak till det är den fortsatta alliansen mellan USA och SDF. USA ser SDF som en central aktör i sin kampanj mot den s.k. Islamiska staten (IS) i norra Syrien.⁵⁸ En annan omstridd fråga var Turkiets förhalade ratificering av Sveriges medlemskap i Nato, där USA tryckte på Turkiet att påskynda godkännandet för Sverige mot att i gengäld sälja amerikanska F-16-stridsflygplan.⁵⁹ Försäljningen som tidigare var planerad stoppades år 2019 efter att Turkiet förvärvat det ryska luftvärnssystemet S-400.⁶⁰ Turkiets välkomnade beslut att ratificera Sveriges Natenträde mål bidra till att stärka den militära samarbetsorganisationen att stå upp mot Rysslands aggression mot Ukraina, men detta i sig lär inte lätta ansträngningarna mellan de båda länderna så länge Turkiets inställning i Ukrainakriget respektive USA:s fortsatta stöd till SDF i Syrien förblir olösta.⁶¹

Vidare försämrades också relationerna mellan Israel och Turkiet dramatiskt efter Hamas attack mot Israel den 7 oktober 2023.⁶² Turkiet var det första muslimska landet att erkänna staten Israel år 1949,⁶³ men relationerna länderna emellan har

⁵⁴ E-International, Opinion – Turkish foreign policy after the 2023 elections, 2023-09-18, [url](#)

⁵⁵ E-International, Deciphering Erdogan's foreign policy after Turkey's 2023 elections, 2023-12-07, [url](#)

⁵⁶ Emirates Policy Center (EPC), A turning point: Implications of Turkish economy 's performance in 2023, 2024-01-26, [url](#); Atlantic Council (The), What's behind growing ties between Turkey and the Gulf states, 2023-07-21, [url](#)

⁵⁷ Foreign Affairs, Erdogan's post-western Turkey, 2023-08-11, [url](#)

⁵⁸ Middle East Institute, A rocky outlook for Turkey-US unhappy marriage, 2023-10-24, [url](#)

⁵⁹ AP News, Turkey links Sweden's NATO bid to US approving F-16 jet sales and Canada lifting arms embargo, 2023-12-19, [url](#)

⁶⁰ Turkish Minute, US ready take Turkey back into F-35 program if dispute over Russian S-400 resolved, 2024-01-31, [url](#)

⁶¹ Radio France International (RFI), Sweden deal unlikely to resolve dispute between NATO and Turkey, 2024-02-03, [url](#)

⁶² Brookings Institute, Understanding Turkey's response to the Israel-Gaza crisis, 2023-12-07, [url](#)

⁶³ Deutsch Welle (DW), Israel-Hamas war strains ties with Turkey, 2023-11-04, [url](#)

växlat under AKP:s styre, ofta parallellt med spänningarna mellan Israel och palestinierna. AKP:s och Hamas delade ideologiska samhörighet till Muslimska brödraskapet har också stärkt det anti-israeliska narrativet.⁶⁴ I ett tal vid ett pro-palestinskt möte i november 2023 kallade Erdoğan Hamas för en befrielsegrupp, samtidigt som han anklagade Israel för krigsförbrytelser. Turkiets hållning till kriget kan få betydande diplomatiska konsekvenser på långt sikt, inte bara gentemot Israel utan också till västvärlden.⁶⁵

3. Fri- och rättigheter

3.1 Yttrandefrihet

Den turkiska regeringen fortsätter att hålla hård kontroll över media och press genom att fängsla journalister, stänga medieföretag och styra köp av medievarumärken till regeringstroga företag.⁶⁶ Regeringskoalitionens kontroll över media var särskilt tydlig i det senaste valet, där public service gynnade både regeringspartierna och deras kandidater. Den regimvänliga tillsynsmyndigheten för radio- och tv-sändningar utfärdade regelbundet böter till tv-kanaler som anses kritiska mot regeringen.⁶⁷

Oberoende medier som främst verkar via nätplattformar är föremål för ständig granskning, men där medieplattformarna ändå varit ett relativt öppet forum för oberoende journalistik och debatt. I oktober 2022 antog parlamentet en kontroversiell lag – kallad desinformationslagen – som syftar till att kriminalisera spridning av felaktig information, alternativt information som inte är sanktionerad av myndigheterna. Den nya lagstiftningen gör det möjligt för regeringen att blockera medier eller tvinga medier att dela data med myndigheterna. Personer som gör sig skyldiga till lagbrott riskerar upp till fem års fängelse.⁶⁸ I november 2023 dömdes tre journalister som rapporterat om korruption inom rättsväsendet för spridning av falsk information och för att därmed ha riskerat landets säkerhet.⁶⁹

Turkiet rankas bland de tio länder i världen som har flest fängslade journalister. Landet hade 13 fängslade journalister (av 320 globalt) år 2023, enligt journalister utan gränsers pressfrihetsindex. Även om landet har sett en betydande minskning jämfört med förevarande år (totalt 40 fängslade år 2022) innebär det inte en klar förbättring av pressfriheten. Många journalister som släppts står fortfarande under

⁶⁴ Brookings Institute, Understanding Turkey's response to the Israel-Gaza crisis, 2023-12-07, [url](#)

⁶⁵ Deutsch Welle (DW), Israel-Hamas war strains ties with Turkey, 2023-11-04, [url](#); Brookings Institution, Understanding Turkey's response to the Israel-Gaza crisis, 2023-12-0, [url](#)

⁶⁶ Turkish Minute, Turkey still among top 10 offenders in CPJ's census of imprisoned journalists, 2024-01-25, [url](#)

⁶⁷ Human Rights Watch (HRW), World Report 2024 – Türkiye, 2023-01-11, [url](#)

⁶⁸ Brookings Institute, Turkey's new media law is bad news – but don't report about it, 2022-10-18, [url](#)

⁶⁹ Committee to protect journalists, In Turkey, 3 journalists detained for 'disinformation', 1 'jailed', 3 others under investigation, 2023-11-02, [url](#)

övervakning, anmälningsplikt och reseförbud. Andra har frigivits i väntan på utredningar eller rättegångar.⁷⁰

3.2 Förenings- och mötesfrihet

Regeringen har utökat myndigheternas befogenheter att förbjuda, alternativt begränsa, demonstrationer och andra offentliga sammankomster. Myndigheterna betraktar demonstrationer som ett säkerhetshot mot staten och har av den anledningen oftast trappat upp polisnärvaron för att kontrollera folkmassorna, vilket resulterat i överdrivet våld och massarresteringar. Lagen kriminaliseringar användning av symboler kopplade till illegala organisationer, det är också förbjudet att skandera slagord eller att täcka ansiktet under demonstrationer.⁷¹

I februari 2021 greps hundratals studenter vid Bogaziciuniversitet i Istanbul för att ha protesterat mot tillsättningen av en ny universitetsrektor som anses lierad med det styrande AKP. Polisen gjorde ett tiotal tillslag under vapenhot mot bostäder och konfiskerade datorer och mobiltelefoner.⁷² I november 2022 greps ett tjugotal personer i flera provinser i sydöstra Turkiet i samband med en landsomfattande fredsmarsch mot könsrelaterat våld. Liknande manifestationer stoppades av myndigheterna i andra delar av landet.⁷³

3.3 Rättsvårdande myndigheters behandling av personer med förmad oppositionell verksamhet

Även om lagen föreskriver ett oberoende rättsväsende har rättsstatsprinciperna urholkats sedan kuppförsöket 2016, i takt med den exekutiva maktens ökade inflytande över domstolarna och åklagarmyndigheterna. Domare- och åklagarrådet HSK (*Hâkimler ve Savcilar Kurulu*), vars medlemmar huvudsakligen utnämns av presidenten och parlamentet, kontrollerar tillsättning, förflyttning, befordran och uteslutning m.m. av samtliga domare och åklagare i hela landet. Tillsättningsförfaranget undergräver domar- och åklagarämbetets krav på att agera opartiskt inför lagen, och ger som konsekvens företräde åt statens intressen.⁷⁴

I mars 2021 lämnade åklagarmyndigheten in en ansökan till författningsdomstolen om att upplösa det pro-kurdiska partiet Folkets demokratiska parti HDP (*Halkların Demokratik Partisi*), med hänvisning till partiets påstådda kopplingar till PKK.⁷⁵ Åklagarmyndigheten yrkade på att dessutom utesätta 687 HDP-företrädare från all politisk verksamhet i fem år.⁷⁶ HDP som förnekade kopplingar till PKK har

⁷⁰ Turkish Minute, Turkey still among top 10 offenders in CPJ's census of imprisoned journalists, 2024-01-25, [url](#)

⁷¹ U.S. Department of State, 2022 Country reports on human rights practices: Turkey (Türkiye), 2023-03-20, s. 51 & 52, [url](#)

⁷² Human Rights Watch (HRW), Turkey: Student protesters at risk of prosecution, 2021-02-18, [url](#)

⁷³ Turkish Minute, Turkish police prevent demonstrations by women's group, detain dozens of protesters, 2022-11-25, [url](#)

⁷⁴ U.S. Department of State, 2022 Country reports on human rights practices: Turkey (Türkiye), 2023-03-20, s. 16, [url](#)

⁷⁵ Aljazeera, Turkey: Court to put HDP on trial over alleged PKK links, 2021-06-21, [url](#)

⁷⁶ Stiftung Wissenschaft und Politik, The motion before Turkey's constitutional court to the pro-Kurdish HDP, 2021-06-17, [url](#)

hävdat att nedläggningen är ett försök att tysta politiska motståndare.⁷⁷ Författningsdomstolen som ännu inte kommit med ett slutligt utslag i målet beslutade först i januari 2023 att dra in alla ekonomiska bidrag till partiet,⁷⁸ för att senare i mars samma år häva bidragsspärren.⁷⁹

I november 2023 uppstod en rättslig konfrontation mellan två av landets högsta rättsinstanser, författningsdomstolen och högsta appellationsdomstolen. Detta efter att författningsdomstolen fattat beslut till stöd för den fängslade oppositionsledamoten och människorättsaktivisten Can Atalay, med motiveringen att hans rättigheter kränkts trots den parlamentariska immunitet han fick när han valdes in i parlamentet i maj 2023. Atalay har suttit fängslad sedan 2022, anklagad för att ha försökt störra regeringen för sin inblandning i protesterna i Geziparken 2013.⁸⁰ Högsta appellationsdomstolen gick emot beslutet och anklagade överinstansen för att över-skrida konstitutionella och rättsliga gränser.⁸¹ Som svar på domen lämnade högsta appellationsdomstolen in en brottsanmälan mot författningsdomstolens beslut och mot de nio domare som röstade för Atalays frigivning.⁸² I januari 2024 beslutade parlamentet att trotsa författningsdomstolens beslut och utesluta Atalay från parlamentet.⁸³ President Erdogan som uttryckte sitt stöd för appellationsdomstolens beslut underströk behovet av att påskynda arbetet för en ny konstitution.⁸⁴

Ett annat fall som fått stor medial uppmärksamhet gäller aktivisten Osman Kavala, som tillsammans med Atalay och flera andra, dömdes för sin inblandning i protesterna i Geziparken 2013. Kavala frikändes 2020 men greps på nytt kort därefter,⁸⁵ anklagad för försök att störra regeringen under protesterna år 2013. Kavala dömdes till livstids fängelse år 2022. I september 2023 fastställdes högsta appellationsdomstolen domen.⁸⁶

Vidare rapporteras om förekomsten av korruption inom rättsväsendet, där högt uppsatta företrädare inom rättssystemet missbrukat sin ställning för att driva egen brottslig verksamhet, alternativt hjälpa kriminella att undkomma åtal eller frikanas. Åklagare har tillika anklagats för att driva in pengar åt kriminella nätförband genom att utpressa personer som på oriktiga grunder anklagats för påstådd koppling till Gülenrörelsen.⁸⁷ I december 2023 greps redaktören för den oberoende webbsajten *Cercek Gündüm* (Den sanna agendan) för att ha rapporterat om utbetalning av mutor i samband med ett pågående korruptionsmål kopplat till företrädare inom

⁷⁷ Middle East Eye (MEE), Turkey: Court lifts block on state aid to pro-Kurdish HDP, 2023-03-09, [url](#)

⁷⁸ France 24, Turkey suspends funding for pro-Kurdish party, 2023-01-05, [url](#)

⁷⁹ Middle East Eye (MEE), Turkey: Court lifts block on state aid to pro-Kurdish HDP, 2023-03-09, [url](#)

⁸⁰ Turkish Minute, Judicial crisis unabated: pro-gov't daily targets judges as appeal court doubles down on defiance, 2023-11-11, [url](#); Al-Monitor, Turkey's parliament ejects jailed lawmaker Can Ataly, defying top court, 2024-01-30, [url](#)

⁸¹ Turkish Minute, Judicial crisis unabated: pro-gov't daily targets judges as appeal court doubles down on defiance, 2023-11-11, [url](#); Al-Monitor, Turkey's parliament ejects jailed lawmaker Can Ataly, defying top court, 2024-01-30, [url](#)

⁸² Al-Monitor, Turkey's judicial crisis deepens as Erdogan weighs in, 2023-11-10, [url](#)

⁸³ Al-Monitor, Turkey's parliament ejects jailed lawmaker Can Ataly, defying top court, 2024-01-30, [url](#)

⁸⁴ Al-Monitor, Turkey's judicial crisis deepens as Erdogan weighs in, 2023-11-10, [url](#)

⁸⁵ Migrationsanalys: Turkiet – Lägesbild och påverkan på särskilda grupper (version 3.0), 2020-06-08, s. 14, [url](#)

⁸⁶ Al-Monitor, Turkey's appeals court upholds life sentence for Osman Kavala, four others, 2023-09-28, [url](#)

⁸⁷ Arrested Lawyer Initiative (The), Is the judiciary turning into a criminal syndicate?, 2022-09-13, [url](#)

rättsväsendet.⁸⁸ Därtill har det uppdagats att Erdogan utnämnt domare som tidigare dömt i ekonomiska brottmål med kopplingar till presidenten.⁸⁹

Antalet personer som dömts för koppling till Gülenrörelsen har successivt minskat sedan kuppförsöket. Det beror i huvudsak på det stora antalet Gülenanhängare som redan lagförts eller lämnat landet. Detta till trots, fortsätter myndigheterna att slentrianmässigt anklaga oppositionella för kopplingar till rörelsen, exempelvis aktivister, politiker, fackföreningsmedlemmar m.m.⁹⁰ Hittills har över 122 000 personer åtalats för kopplingar till Gülenrörelsen efter kuppförsöket, varav drygt 12 000 dömts till fängelse, uppgav landets justitieminister i juli 2023. Därtill har turkiska myndigheter lämnat in begäran till 112 länder om att utlämna sammanlagt omkring 1 271 personer, som enligt myndigheterna har kopplingar till Gülenrörelsen.⁹¹ Över 100 Gülenanhängare har utlämnats och tvångsrepatrierats till Turkiet, rapporterade den turkiska underrättelsetjänsten i sin årsrapport för 2022.⁹²

Myndigheterna använder terroranklagelser och förtal för att komma åt rättsaktivister och juridiska ombud som företräder terroråtalade individer.⁹³ Advokater drar sig för att ta mål med kopplingar till Gülenrörelsen respektive PKK av rädsla för repressalier från myndigheterna och för risken att själva bli åtalade. Denna praxis är i högre grad förekommande i sydöstra Turkiet där en stor del av terrormålen rör personer med koppling till PKK. Myndigheternas skrämseltaktik har även omfattat andra mål, inklusive mål som rör yttrandefriheten.⁹⁴

Myndigheterna fortsätter utföra razzior runt om i landet mot personer med förmadade kopplingar till PKK. Inför valet i maj 2023 greps 126 personer i 21 provinser, anklagade för rekrytering och finansiering åt terrororganisationen. Bland de gripna fanns journalister, advokater och politiker.⁹⁵ I oktober samma år gjorde polisen tillslag i 16 provinser efter en självmordsattack i huvudstaden Ankara. Ett sextiootal personer greps, misstänkta för kopplingar till PKK.⁹⁶

Konstitutionen och lagen förbjuder tortyr och annan omänsklig och förnedrande behandling. Landet är också part i internationella födrag om mänskliga rättigheter, inklusive de som förbjuder tortyr och kränkande behandling. Ändå är tortyr och straffrihet för förövare fortsatt aktuellt, särskilt efter kuppförsöket år 2016.⁹⁷ Gülenanhängare har utsatts för tortyr i fängelse. En anhängare som släpptes i december 2022, efter att ha suttit internerad i 56 månader, vittnade om att hon utsatts för el-

⁸⁸ European Federation of Journalists, Turkey: Editor Furkan Karabay arrested following article on the trial of judiciary members charged with corruption, 2024-01-02, [url](#)

⁸⁹ Arrested Lawyer Initiative (The), Is the judiciary turning into a criminal syndicate?, 2022-09-13, [url](#)

⁹⁰ Ministry of Foreign Affairs Netherlands, General country of origin information report on Turkey (August 2023), 2023-08-31, s. 41–43, [url](#)

⁹¹ Daily Sabah, Fight against FETÖ prevails 7 years after coup attempt in Türkiye, 2023-07-13, [url](#)

⁹² Turkish Minute, Turkey's transnational repression: 2023 in review, 2023-01-24, [url](#)

⁹³ Human Rights Watch (HRW), World Report 2024 – Türkiye, 2024-01-11, [url](#)

⁹⁴ U.S. Department of State, 2022 Country reports on human rights practices: Turkey (Türkiye), 2023-03-20, s.13, [url](#)

⁹⁵ BBC News , Turkish mass arrests targeted Kurdish areas ahead of election, 2023-04-24, [url](#)

⁹⁶ Deutsch Welle (DW), Turkey arrests dozens over suspected, links to PKK, 2023-10-10, [url](#)

⁹⁷ U.S. Department of State, 2022 Country reports on human rights practices: Turkey (Türkiye), 2023-03-20, s. 5, [url](#), Middle East Institute, The limits of human rights law in the authoritarian context, torture and impunity in Turkey, 2023-06-13, [url](#)

chocker, skenavrättnings och sexuella trakasserier, enligt den turkiska mänskliga rättsstiftelsen *Türkiye İnsan Haklar Vakfı* (TIHV).⁹⁸

Mänskorättsaktivister som protesterat mot statligt sanktionerat våld utsätts för trakasserier och rättspåföljder under antiterrorlagstiftningen.⁹⁹ I januari 2023 dömdes ordförande för läkarförbundet, tillika rättsaktivist, till tre års fängelse för spridning av terroristpropaganda efter att ha begärt en oberoende utredning kopplad till påståenden om att turkisk militär använt kemisk krigföring i operationer mot PKK i norra Irak.¹⁰⁰

Flera fall av misshandel och övergrepp mot civila misstänkta för plundring, rapporterades i efterdynningarna av jordbävningen i februari 2023. Säkerhetsaktörer som skickats till de drabbade områdena uppges ha hotat och misshandlat civila, inklusive volontärer som bistått i sök- och räddningsinsatserna. En del tvingades erkänna brott utan genomförd brottsutredning.¹⁰¹

4. Grupper som särskilt påverkas av den politiska utvecklingen

4.1.1 Hbtqi-personer

Lagstiftningen kriminaliseringar inte homosexualitet. Även om konstitutionen förbjuder diskriminering på flera grunder, exempelvis språk, religion, hudfärg, politisk åsikt, sekt eller annan åskådning, saknas specifikt lagrum för diskriminering på grund av sexuell identitet eller läggning. Klimatet för hbtqi-personer har hårdnat i takt med regeringens och delar av samhällets alltmer konservativa hållning, särskilt vad gäller synen på familjens sammanhållning och värderingar.¹⁰² Erdoganas hårda retorik mot hbtqi-personers fri- och rättigheter var ett återkommande tema under valkampanjen, med huvudsakligen syfte att blidka sin konservativa väljarbas. Han har kallat hbtqi-personer för ”avvikare” och beskrivit dem som ett hot mot samhället och mot familjen som institution. Erdogan gick också till attack mot oppositionskandidaterna vid flera tillfällen under kampanjen och anklagade dem för att stödja homosexuellas rättigheter. Oppositionen undvek att svara på anklagelserna, oftast av rädsla för att stöta bort en del av sina väljare.¹⁰³

⁹⁸ Turkish Minute, Electric shocks, mock execution: Woman detained over Gülen links recounts torture by police, 2024-02-10, [url](#)

⁹⁹ Middle East Institute, The limits of human rights law in the authoritarian context, torture and impunity in Turkey, 2023-06-13, [url](#)

¹⁰⁰ BBC News, Turkey doctors' chief sentenced over call for chemical weapons inquiry, 2023-01-11, [url](#)

¹⁰¹ Human Rights Watch (HRW), Turkey: Police and gendarmerie abuses in earthquake zone, 2023-04-05, [url](#)

¹⁰² Al-Monitor, Turkey's LGBTQ community alarmed over Erdogan's 'family' vision, 2022-10-27, [url](#); New York Times (The), After Erdogan's attacks, fear spreads among L.G.B.T.Q. people in Turkey, 2023-06-05, [url](#); Voice of America (VOA), Turkey detains dozens LGBTQ activists during pride march, 2023-06-27, [url](#)

¹⁰³ New York Times (The), After Erdogan's attacks, fear spreads among L.G.B.T.Q. people in Turkey, 2023-06-05, [url](#)

Hbtqi-personer vittnar om svårigheter att hitta arbete, få en bostad, sjukvård eller bli accepterad av familj och vänner på grund av sin sexuella läggning. Universitetet har stängt ner studentklubbar för hbtqi-personer.¹⁰⁴ Myndigheterna har sedan 2015 förbjudit prideparader.¹⁰⁵ I juni 2022 greps ett trettiotal personer i Istanbul i samband med en protestmarsch mot det fortsatta paradförbudet. Bland de gripna var journalister som bevakade händelsen. Dagarna innan protestmarschen hade polisen gripit ett femtiotal personer och samtidigt stängt ner tunnelbanan och kaféer i anslutning till mötesplatsen. Liknande polisinsatser genomfördes under samma period i andra delar av landet.¹⁰⁶ I september samma år deltog tusentals hbtqi-motståndare i en demonstration i Istanbul, med krav på att förbjuda vad de kallade för ”hbtqi-propaganda”. Hundratals motdemonstranter greps när de försökte stoppa manifestationen. De satt i förvar under lång tid, utan mat eller vatten. Polisen uppger ha agerat hotfullt mot advokater som försökt besöka sina klienter, men blivit nekade tillträde.¹⁰⁷ I juni 2023 greps över hundra personer i Istanbul och Izmir i samband med informella prideparader, som trots fortsatt förbud lockat flera hundra deltagare.¹⁰⁸ Istanbuls guvernör som stödjer förbudet menade att evenemanget utgjorde ”ett hot mot familjelivet”.¹⁰⁹

4.1.2 Kvinnor

Den turkiska konstitutionen förbjuder all diskriminering på grund av kön och värnar om jämlikhet mellan könen.¹¹⁰ Lagen kriminalisrar könsbaserat våld och sexuella övergrepp, våldtäkt och våldtäkt inom äktenskap. Brotten medför straff på två till tio år för försök till övergrepp och minst tolv år för våldtäkt och sexuella övergrepp.¹¹¹

Erdögans tid vid makten har trots det vitnat om en gradvis urholkning av kvinnors rättigheter. Ett tydligt tecken på det är Turkiets tillbakadragande från Istanbulkonventionen om könsbaserat våld i juni 2021.¹¹² Regeringen menade att konventionen stred mot Turkiets sociala och familjeinriktade värderingar.¹¹³

Könsrelaterat våld, inklusive våld i hemmet och våld i nära relationer, är utbrett både på landsbygden och i städer.¹¹⁴ Vidare rapporteras en ökning i antalet mord på

¹⁰⁴ New York Times (The), After Erdogan's attacks, fear spreads among L.G.B.T.Q. people in Turkey, 2023-06-05, [url](#)

¹⁰⁵ Voice of America (VOA), Turkey detains dozens LGBTQ activists during pride march, 2023-06-27, [url](#)

¹⁰⁶ Human Rights Watch (HRW), Turkey: Mass arrests, anti-LGBT violence at Pride, 2022-06-30, [url](#)

¹⁰⁷ International Bar Association, LGBTI rights: Turkey escalates campaign against community, 2022-09-22, [url](#)

¹⁰⁸ Voice of America (VOA), Turkey detains dozens LGBTQ activists during pride march, 2023-06-27, [url](#); Guardian (The), Istanbul gay pride activists stage annual rally in defiance of ban, 2023-06-25, [url](#)

¹⁰⁹ Deutsch Welle (DW), Istanbul: LGBTQ community tries to hold Pride amid arrests, 2023-06-26, [url](#)

¹¹⁰ European Parliament, Gender equality in Turkey, January 2012, s. 5, [url](#)

¹¹¹ U.S. Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Turkey (Türkiye), 2023-03-12, s. 79, [url](#)

¹¹² Open Democracy, Why Turkey's withdrawal from the Istanbul Convention is a global problem, 2021-06-21, [url](#)

¹¹³ University of McGill, Türkiye's withdrawal from the Istanbul Convention, 2023-03-15, [url](#)

¹¹⁴ U.S. Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Turkey (Türkiye), 2023-03-12, s. 79, [url](#)

kvinnor, varav flertalet dödats av sin partner eller av män de separerat ifrån.¹¹⁵ Under 2023 dödades över 380 kvinnor till följd av mäns våld mot kvinnor, uppgav den oberoende organisationen *Socio-Political Research Center*.¹¹⁶

Skyddsåtgärder och kvaliteten på de tjänster som finns, exempelvis skyddade boenden eller jourverksamhet, är otillräcklig för att skydda våldsoffren eller förebygga och bekämpa våld mot kvinnor, anser kvinnorättsaktivister. Det är inte heller ovanligt att kvinnor hävglas till medlingscentrum eller uppmanas till att försonas med sina män. Förbudsföreläggande som utfärdas av domstolarna mot förövarna verkställs inte effektivt av polisen. Samma gäller vid lagföring av hedersrelaterat brott. Även om brottsbalken föreskriver livstidsstraff för mord som begås med motivet ”sedvänja”, väljer domstolarna att sänka straffsatsen på grund av förmildrande omständigheter, inklusive ”oförsvarlig provokation”.¹¹⁷

I november 2023 greps flera kvinnorättsaktivister i olika delar av landet när de försökte demonstrera mot våld mot kvinnor.¹¹⁸

4.1.3 Syriska flyktingar

Krisen i Syrien år 2011 triggade en omfattande flyktingvåg till grannländerna, inklusive Turkiet. Syriska medborgare, statslösa personer och flyktingar från Syrien som kom till Turkiet på grund av händelserna efter den 28 april 2011 beviljades tillfälligt uppehållstillstånd, enligt förordningen om tillfälligt skydd (*Temporary Protection Regulation*). Förordningen fastställer också en rad rättigheter och tjänster, bland annat tillgång till sjukvård, utbildning, socialt och psykologiskt stöd samt tillträde till arbetsmarknaden.¹¹⁹

Det exakta antalet syriska flyktingar som anlänt eller som idag vistas i Turkiet är oklart, uppger den danska migrationsmyndigheten *Udlændingeservice* i sin senaste rapport om syrier i Turkiet i oktober 2023. Enligt officiella uppgifter ska det röra sig om omkring 3,3 miljoner individer, men migrationskällor som Udlændingeservice konsulterat uppgav att det kan röra sig om omkring 5 miljoner individer.¹²⁰

Medan allmänheten välkomnade syrierna i början av krisen 2011, har toleransen gentemot gruppen minskat successivt efter att Turkiet föll i recession år 2018. Våld mot flyktingar började öka efter 2021, oftast riktat mot syrier.¹²¹ Den skenande ekonomin har också medfört en ökning i hatbrott mot den syriska befolkningen, som anklagas för de otaliga problemen i landet, eller för att de får fler förmåner än

¹¹⁵ Gercel News, 271 women murdered in first eight months of 2023 in Turkey, 2023-09-12, [url](#)

¹¹⁶ Medya News, Report reveals alarming increase in domestic violence, child abuse in Turkey in 2023, 2024-01-03, [url](#)

¹¹⁷ U.S. Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Turkey (Türkiye), 2023-03-12, s. 80, [url](#)

¹¹⁸ Global voices, Fighting violence against women in Turkey is no easy feat, 2023-11-27, [url](#)

¹¹⁹ UNHCR, Temporary protection in Türkiye, odaterad, [url](#)

¹²⁰ Udlændingeservice, Türkiye: Syrians in Türkiye – the Temporary Protection Regulation and its implementation, 2023-11-08, s. 10 & 11, [url](#)

¹²¹ Washington Institute for Near East Policy, Turkish backlash: How street interviews spread anti-Syrian refugee sentiment, 2023-03-20, [url](#)

turkarna och pressar ner arbetarklassens löner.¹²² President Erdogan som länge avisrat att återvända cirka en miljon syrier till Syrien¹²³ tog ytterligare ett steg efter valet och meddelade att Turkiet påbörjat ett projekt att bygga tusentals bostäder i nordvästra Syrien för att hysa återvändande flyktingar.¹²⁴

Den nyvalda regeringens skärpta inställning till irreguljär migration har medfört negativa konsekvenser för de syriska flyktingarnas interna rörlighet, men även för deras uppehållsrätt i landet. Efter valet utfärdade den nytiltsatta inrikesministern instruktioner om att gripa irreguljära migranter som bor och arbetar utan officiellt tillstånd i landets 81 provinser. Beslutet omfattade även syrier som har tillfälligt skydd men som bosatt sig i annan provins än var deras uppehållstillstånd utfärdats.¹²⁵ Många syrier har som följd fått sina arbets- och uppehållstillstånd indragna.¹²⁶ Därtill har tiotusentals syriska medborgare deporterats till norra Syrien. Mellan januari och augusti 2023 deporterades närmare 30 000 syrier till norra Syrien, rapporterade den syriska tankesmedjan *Syrians for Truth and Justice*.¹²⁷

5. Avslutande kommentar

Situationen i Turkiet ser inte ut att förändras efter att president Erdogan säkrat ytterligare en mandatperiod i det senaste valet 2023. Till skillnad från tidigare val tillträder han i en tid när landet är mer polariserat än någonsin, präglad av ett fortsatt auktoritärt styre och en växande nationalism som tar en allt tydligare plats i turkisk politik. Utvecklingen har bidragit till en mer nationalkonservativ samhällssyn och en minskad tolerans mot personer och grupper som anses motsätta sig, alternativt hota, dessa värdegrundar.

Rådande interna och externa utmaningar, främst vad gäller ekonomin, ökad polarisering och den turbulentna säkerhetspolitiska situationen i närområdet, lär påverka kursen för landets färdplan framöver – men också Erdogans ambitioner att säkerställa en ledande plats regionalt och globalt.

¹²² New York Times (The), Scapegoated by everybody, wanted by no one, 2023-07-12, [url](#)

¹²³ New Arab (The), 600,000 Syrian refugees return home from Turkey as part of repatriation plan, 2023-08-03, [url](#)

¹²⁴ Asharq al-Awsat, Erdogan confirms plan for voluntary return of 1 million Syrian refugees, 2023-07-28, [url](#)

¹²⁵ Tahrir Institute (The), Welcome no more: Turkey targets increasingly vulnerable Syrians, 2023-10-11, [url](#)

¹²⁶ New Arab (The), Syrians targeted by Turkey's 'spiteful' deportation campaign, 2023-08-15, [url](#)

¹²⁷ Syrians for Truth and Justice, "He looks Syrian; Get off and ask for his Kimlik", 2023-09-18, [url](#)

Källförteckning

Ahval, Erdogan set to become Turkish republic's longest-serving leader, 2023-03-27, [Erdoğan set to become Turkish Republic's longest-serving leader | Ahval \(ahvalnews.com\)](#)

Ahval, Erdogan vows new constitution, shares vision of future for Turkey, 2023-10-29, [Erdoğan vows new constitution, shares vision of future for Turkey | Ahval \(ahvalnews.com\)](#)

Aljazeera, Turkey: Court to put HDP on trial over alleged PKK links, 2021-06-21, [Turkey: Court to put HDP on trial over alleged PKK links | News | Al Jazeera](#)

Al-Monitor, Turkey's LGBTQ community alarmed over Erdogan's 'family' vision, 2022-10-27, [Turkey's LGBTQ community alarmed over Erdogan's 'family' vision - Al-Monitor: Independent, trusted coverage of the Middle East](#)

Al-Monitor, Will Turkey's multibillion-dollar earthquake fund help reelect Erdogan?, 2023-03-15, [Will Turkey's multibillion-dollar earthquake fund help reelect Erdogan? - Al-Monitor: Independent, trusted coverage of the Middle East](#)

Al-Monitor, Erdogan confronts polarised Turkey after historic win, 2023-05-28, [Erdogan confronts polarised Turkey after historic win - Al-Monitor: Independent, trusted coverage of the Middle East](#)

Al-Monitor, Turkey hikes interest rates by 6.5 percentage points to 15%, 2023-06-22, [Turkey hikes interest rates by 6.5 percentage points to 15% - Al-Monitor: Independent, trusted coverage of the Middle East](#)

Al-Monitor, Turkey's appeals court upholds life sentence for Osman Kavala, four others, 2023-09-28, [Turkey's appeals court upholds life sentence for Osman Kavala, four others - Al-Monitor: Independent, trusted coverage of the Middle East](#)

Al-Monitor, Turkey's judicial crisis deepens as Erdogan weighs in, 2023-11-10, [Turkey's judicial crisis deepens as Erdogan weighs in - Al-Monitor: Independent, trusted coverage of the Middle East](#)

Al-Monitor, Turkey's year-end inflation soars to almost 65%, 2024-01-03, [Turkey's year-end inflation soars to almost 65% - Al-Monitor: Independent, trusted coverage of the Middle East](#)

Al-Monitor, Turkey's parliament ejects jailed lawmaker Can Atalay, defying top court, 2024-01-30, [Turkey's parliament ejects jailed lawmaker Can Atalay, defying top court - Al-Monitor: Independent, trusted coverage of the Middle East](#)

Al-Monitor, Turkey names Fatih Karahan central Bank chief after Erkan's resignation, 2024-02-03, [Turkey names Fatih Karahan as Central Bank chief after Erkan's resignation - Al-Monitor: Independent, trusted coverage of the Middle East](#)

Al-Monitor, Turkey's Erdogan handed historic setback in local elections, 2024-04-01, [Turkey's Erdogan handed historic setback in local elections - Al-Monitor: Independent, trusted coverage of the Middle East](#)

Anadolu Agency (AA), 50,783 dead in Türkiye earthquakes, 2023-04-22, [50,783 people confirmed dead in Türkiye earthquakes \(aa.com.tr\)](#)

Arrested Lawyer Initiative (The), Is the Turkish judiciary turning into a criminal syndicate?, 2022-09-13, [Is the Turkish judiciary turning into a criminal syndicate? - The Arrested Lawyers Initiative](#)

Asharq al-Awsat, Erdogan confirms plan for voluntary return of 1 million Syrian refugees, 2023-07-28, [Erdogan Confirms Plan for Voluntary Return of 1 Million Syrian Refugees \(aawsat.com\)](#)

Associated Press (AP), What five more years of Erdogan's rule means for Turkey, 2023-05-29, [What 5 more years of Erdogan's rule means for Turkey | AP News](#)

Associated Press (AP), Turkey links Sweden's NATO bid to US approving F-16 sales and Canada lifting arms embargo, 2023-12-19, [Turkey links Sweden's NATO bid to US approving F-16 jet sales and Canada lifting arms embargo | AP News](#)

Atlantic Council (The), What's behind growing ties between Turkey and the Gulf states, 2023-07-21, [What's behind growing ties between Turkey and the Gulf states - Atlantic Council](#)

Baker Institute (The), Turkey's opposition must change: Takeaway from the Turkish elections, 2023-06-02, [Turkey's Opposition Must Change: Takeaways from the Turkish Elections | Baker Institute](#)

BBC News, Turkey local elections: Setback for Erdogan in big cities, 2019-04-01, [Turkey local elections: Setback for Erdogan in big cities - BBC News](#)

BBC News, Turkey doctors' chief sentenced over call for chemical weapons inquiry, 2023-01-11, [Turkey doctors' chief sentenced over call for chemical weapons inquiry - BBC News](#)

BBC News, Turkish mass arrests target Kurdish areas of election, 2023-04-25, [Turkish mass arrests target Kurdish areas ahead of election - BBC News](#)

BBC News, Turkish election victory for Erdogan leaves nation divided, 2023-05-29, [Turkish election victory for Erdogan leaves nation divided - BBC News](#)

Brookings Institute, Understanding Turkey's response to the Israel-Gaza crisis, 2023-12-07, [Understanding Turkey's response to the Israel-Gaza crisis | Brookings](#)

Business Times (The), Turkey's inflation is spiraling closer to 70% with at peak, 2024-03-04, [Turkey's inflation is spiralling closer to 70% with rates at peak \(businesstimes.com.sg\)](#)

Centre for Eastern Studies, Turkey after the elections. A new start, 2023-09-13, [Turkey after the elections. A new start? | OSW Centre for Eastern Studies](#)

Century Foundation (The), The long road to rapprochement between Syria and Turkey, 2023-08-15, [The Long Road to Rapprochement between Syria and Turkey \(tcf.org\)](#)

Committee to Protect Journalists, In Turkey, 3 journalists detained for 'disinformation', 1 jailed, 3 others under investigation, 2023-11-02, [In Turkey, 3 journalists detained for 'disinformation,' 1 jailed, 3 others under investigation - Committee to Protect Journalists \(cpj.org\)](#)

Council on Foreign Relations, Turkey's growing foreign policy ambitions, 2023-07-11, [Turkey's Growing Foreign Policy Ambitions | Council on Foreign Relations \(cfr.org\)](#)

CNBC, 'People are shocked:' Turkey's lira plunges after Erdogan sacks third central bank chief in two years, 2021-03-22, [Turkey's lira plunges after Erdogan sacks central bank chief \(cnbc.com\)](#)

CNBC, Turkish lira hits fresh record low against the U.S. dollar, 2024-01-11, [Turkish lira hits fresh record low against the U.S. dollar \(cnbc.com\)](#)

Daily Sabah, Türkiye earthquake: Natural disaster that marked 2023, 2023-12-31, [Türkiye earthquake: Natural disaster that marked 2023 | Daily Sabah](#)

Deutsch Welle (DW), Turkey election: Erdogan victorious after historic runoff, 2023-05-29, [Turkey election: Erdogan victorious after historic runoff – DW – 05/29/2023](#)

Deutsch Welle (DW), Istanbul: LGBTQ community tries to hold Pride amid arrests, 2023-06-26, [Istanbul: LGBTQ community tries to hold Pride amid arrests – DW – 06/26/2023](#)

Deutsch Welle (DW), Turkey arrests dozens over suspected links to PKK, 2023-10-10, [Turkey arrests dozens over suspected links to PKK – DW – 10/03/2023](#)

DuvaR, Erdogan declares 'Century of Turkey vision', signaling new constitution, 2023-10-28, [Erdoğan declares 'Century of Turkey vision,' signaling new constitution \(duvarenglish.com\)](#)

E-International, Opinion – Turkish foreign policy after the 2023 elections, 2023-09-18, [Opinion – Turkish Foreign Policy after the 2023 Elections \(e-ir.info\)](#)

E-International, Deciphering Erdogan's foreign policy after Turkey's 2023 Elections, 2023-12-07, [Deciphering Erdogan's Foreign Policy after Turkey's 2023 Elections \(e-ir.info\)](#)

Emirates Policy Center (EPC), A turning point: Implications of Turkish economy's performance in 2023, 2024-01-26, [Emirates Policy Center | A Turning Point: Implications of Turkish Economy's Performance in 2023 \(epc.ae\)](#)

European Federation of Journalists, Turkey: Editor Furkan Karabay arrested following an article on the trial of judiciary members charged with corruption, 2024-01-03, [Turkey: Editor Furkan Karabay arrested following an article on the trial of judiciary members charged with corruption – European Federation of Journalists \(europeanjournalists.org\)](#)

European Parliament, Directorate General for Internal Practices, Gender Equality in Turkey, January 2012, [GENDER EQUALITY IN TURKEY \(europa.eu\)](#)

Forbes, In the shadow of mistrust: Turkey-Syria normalization, 2023-07-27, [In The Shadow Of Mistrust: Turkey-Syria Normalization \(forbes.com\)](#)

Foreign Affairs, Erdogan's post-western Turkey, 2023-08-11, [Erdogan's Post-Western Turkey | Foreign Affairs](#)

France 24, Turkey suspends funding for pro-Kurdish party, 2023-01-05, [Turkey suspends funding for pro-Kurdish party \(france24.com\)](#)

Global Voices, Fighting against women in Turkey is no easy feat, 2023-11-27, [Fighting violence against women in Turkey is no easy feat · Global Voices](#)

Guardian (The), Turkey elections results: presidential vote round two, 2023-05-28, [Turkey election results: presidential vote round two | Turkey | The Guardian](#)

Guardian (The), Istanbul gay pride activists stage annual rally in defiance of ban, 2023-06-25, [Istanbul gay pride activists stage annual rally in defiance of ban | Turkey | The Guardian](#)

Gercek News, 271 women murdered in first eight months of 2023 in Turkey, 2023-09-12, [271 women murdered in first eight months of 2023 in Turkey \(gerceknews.com\)](#)

Human Rights Watch (HRW), Turkey: Students protestors at risk of persecution, 2021-02-18, [Turkey: Student Protesters at Risk of Prosecution | Human Rights Watch \(hrw.org\)](#)

Human Rights Watch (HRW), Turkey: Mass arrests, anti-LGBT violence at Pride, 2022-06-30, [Turkey: Mass Arrests, Anti-LGBT Violence at Pride | Human Rights Watch \(hrw.org\)](#)

Human Rights Watch (HRW), Turkey: Police and gendarmerie abuses in earthquake zone, 2023-04-05, [Turkey: Police and Gendarmerie Abuses in Earthquake Zone | Human Rights Watch \(hrw.org\)](#)

Human Rights Watch (HRW), World Report 2024 – Türkiye, 2024-01-11, [World Report 2024: Türkiye | Human Rights Watch \(hrw.org\)](#)

Insight Turkey, Increasing realism in Turkish foreign policy in the post-Davutoglu era, 2022-12-19, [Increasing Realism in Turkish Foreign Policy in the Post-Davutoğlu Era, Articles Abdurrahman Gümüş | Insight Turkey'](#)

International Bar Association, LGBTI rights: Turkey escalates campaign against community, 2022-09-22, [LGBTI rights: Turkey escalates campaign against community | International Bar Association \(ibanet.org\)](#)

International Crisis Group (ICG), Türkiye's Syria policy after Erdogan's win, 2023-07-20, [Türkiye's Syria Policy after Erdoğan's Win | Crisis Group](#)

Los Angeles Times, Opposition win in Turkey's local elections shows voters unhappy with Erdogan, experts say, 2024-04-01, [Local elections show Turkish voters unhappy with Erdogan, experts say - Los Angeles Times \(latimes.com\)](#)

Medya News, Report reveals increase in domestic, child abuse in Turkey in 2023, 2024-01-04, [Report reveals alarming increase in domestic violence, child abuse in Turkey in 2023 - Medya News](#)

Middle East Eye (MEE), Turkey: Court lifts block on state aid to pro-Kurdish HDP, 2023-03-09, [Turkey: Court lifts block on state aid to pro-Kurdish HDP | Middle East Eye](#)

Middle East Institute, The limits of human rights law in authoritarian context: Torture and impunity 2023-06-13, [The limits of human rights law in an authoritarian context: Torture and impunity in Turkey | Middle East Institute \(mei.edu\)](#)

Middle East Institute, A rocky outlook for Turkey-US unhappy marriage, 2023-10-24, [A rocky outlook for Turkey-US unhappy marriage | Middle East Institute \(mei.edu\)](#)

Migrationsverket, Lifos, Lägesbild Turkiet: i kölvatnet av kuppförsöket den 15 juli 2016, 2016-12-09, [Dokument - Lifos internal \(migrationsverket.se\)](#)

Migrationsverket, Migrationsanalys, Turkiet: Lägesbild två år efter kuppförsöket, 2019-01-28, [Dokument - Lifos internal \(migrationsverket.se\)](#)

Migrationsverket, Migrationsanalys, Turkiet – Lägesbild och påverkan på särskilda grupper (version 3.0), 2020-06-08, [Dokument - Lifos internal \(migrationsverket.se\)](#)

Migrationsverket, Migrationsanalys, Irak: Det politiska läget och säkerhetsutvecklingen 2022 till augusti 2023, [Dokument - Lifos internal \(migrationsverket.se\)](#)

Ministry of Foreign Affairs Netherlands, General country of origin information report on Turkey (August 2023), 2023-08-31, [General Country of Origin Information Report on Türkiye \(August 2023\) | Report | Government.nl](#)

New Arab (The), 600,000 Syrian refugees return home from Turkey as part of repatriation plan, 2023-08-03, [600,000 Syrian refugees return home from Turkey: Erdogan \(newarab.com\)](#)

New Arab (The), Syrians targeted by Turkey's 'spiteful' deportation campaign, 2023-08-15, [Syrians targeted by Turkey's 'spiteful' deportation campaign \(newarab.com\)](#)

New York Times (The), President Erdogan wins re-election after biggest challenge yet, 2023-05-28, [Turkey's Erdogan Wins Re-Election After Presidential Runoff - The New York Times \(nytimes.com\)](#)

New York Times (The), After Erdogan's attacks, fear spreads among L.G.B.T. people in Turkey, 2023-06-05, [Fear Sets In Among Turkey's L.G.B.T. Community After Erdogan's Attacks - The New York Times \(nytimes.com\)](#)

New York Times (The), Scapegoated by everybody, wanted by no one, 2023-07-12, [Opinion | Turkey Wants Syrian Refugees to Go Home - The New York Times \(nytimes.com\)](#)

New Yoprk Times (The), Winning city halls, Turkish opposition strikes blow to Erdogan, 2024-04-01, [Turkey's Opposition Strikes Elections Blow to Erdogan's Party - The New York Times \(nytimes.com\)](#)

Open Democracy, Why Turkey's withdrawal from the Istanbul Convention is a global problem, 2021-06-02, [Why Turkey's withdrawal from the Istanbul Convention is a global problem | openDemocracy](#)

Politico, Turkey's Erdogan suffers blow in crucial mayoral elections as secular opposition surges, 2024-04-01, [Turkey's Erdogan suffers blow in crucial mayoral elections as secular opposition surges – POLITICO](#)

Radio France International (RFI), Sweden deal unlikely to resolve bitter dispute between NATO and Turkey, 2024-02-03, [Sweden deal unlikely to resolve bitter dispute between NATO and Turkey - International report \(rfi.fr\)](#)

Stiftung Wissenschaft und Politik, The motion before Turkey's constitutional court to ban the pro-Kurdish HDP, 2021-06-17, [The Motion before Turkey's Constitutional Court to Ban the Pro-Kurdish HDP. An Example of the Entanglement of Politics and the Judiciary, and a Bad Omen for a Peaceful Solution to the Kurdish Conflict \(swp-berlin.org\)](#)

Support to Life, Turkey-Earthquake: Emergency Situation Report (22.12.2023), 2023-12-26, [Turkey-Earthquake: Emergency Situation Report \(22.12.2023\) - Türkiye | ReliefWeb](#)

Syrians for Truth and Justice, "He looks Syrian; get off and ask for his kimlik", 2023-09-18, ["He Looks Syrian; Get off and Ask for His kimlik" - Syrians for Truth and Justice \(stj-sy.org\)](#)

Tahrir Institute (The), Welcome no more: How Turkey targets increasingly vulnerable, 2023-10-11, [Welcome No More: How Turkey Targets Increasingly Vulnerable Syrians - The Tahrir Institute for Middle East Policy \(timep.org\)](#)

Turkish Minute, Turkish police demonstrations by women's groups, detain dozens of protestors, 2022-11-25, [Turkish police prevent demonstrations by women's groups, detain dozens of protestors - Turkish Minute](#)

Turkish Minute, Nearly 2 mln people moved from earth quake zone to other cities in Turkey: report, 2023-03-02, [Nearly 2 mln people moved from earthquake zone to other cities in Turkey: report - Turkish Minute](#)

Turkish Minute, Judicial crisis unabated: pro-gov't daily targets top judges as appeals court doubles down on defiance, 2023-11-11, [Judicial crisis unabated: pro-gov't daily targets top judges as appeals court doubles down on defiance - Turkish Minute](#)

Turkish Minute, Turkey still among top 10 offenders in CPJ's census of imprisoned journalists, 2024-01-25, [Turkey still among top 10 offenders in CPJ's census of imprisoned journalists - Turkish Minute](#)

Turkish Minute, Turkey's transnational repression: 2023 in review, 2024-01-25, [Turkey's Transnational Repression: 2023 in Review - Turkish Minute](#)

Turkish Minute, Electric shocks, mock execution: Woman detained over Gülen links recounts torture by police, 2024-02-10, [Electric shocks, mock execution: Woman detained over Gülen links recounts torture by police - Turkish Minute](#)

Udlændingeservice, Türkiye: Syrians in Türkiye – the Temporary Protection Regulation and its implementation, 2023-11-08, [FFM report: Syrians in Türkiye \(us.dk\)](#)

United Nations High Commissioner for Refugee (UNHCR), Temporary Protection in Türkiye, odaterad, [Temporary protection in - UNHCR Türkiye](#)

University of McGill, Türkiye's withdrawal from the Istanbul Convention, 2023-03-15, [Türkiye's Withdrawal from the Istanbul Convention | Centre for Human Rights & Legal Pluralism - McGill University](#)

U.S. Department of State (USDOS), 2022 Country reports on human rights practices: Turkey (Türkiye), 2023-03-20, [TÜRKİYE 2022 HUMAN RIGHTS REPORT \(state.gov\)](#)

Voice of America (VOA), How Turkey's Erdogan has maintained a tight grip on power, 2023-06-03, [How Turkey's Erdogan Has Maintained a Tight Grip on Power \(voanews.com\)](#)

Voice of America (VOA), Turkey detains dozens of LGBTQ activists during pride march, 2023-06-27, [Turkey Detains Dozens of LGBTQ Activists During Pride March \(voanews.com\)](#)

Washington Institute for Near East Policy, Turkish backlash: How street interviews spread anti-Syrian refugee sentiments, 2023-03-20, [Turkish Backlash: How Street Interviews Spread Anti-Syrian Refugee Sentiment | The Washington Institute](#)